

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุตามนโยบายท่องเที่ยวเมืองรอง เป็นการวิจัยผสมผสานวิธี (Mixed Method) ระหว่างวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุตามนโยบายท่องเที่ยวเมืองรอง ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุตามนโยบายท่องเที่ยวเมืองรอง ซึ่งแบ่งเป็น 2 ส่วนดังนี้

1. การสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุตามนโยบายท่องเที่ยวเมืองรอง ได้แก่ ผู้จัดโปรแกรมทัวร์นำเที่ยว นักวิชาการ และภาคเอกชนท้องถิ่น

2. การศึกษาความต้องการการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุตามนโยบายท่องเที่ยวเมืองรอง

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุตามนโยบายท่องเที่ยวเมืองรอง

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการเสริมพลังอำนาจให้กับผู้สูงอายุเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุในจังหวัดสุโขทัย ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุตามนโยบายท่องเที่ยวเมืองรองซึ่งแบ่งเป็น 4 ส่วนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1.1 การศึกษาสภาพปัจจุบันการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุตามนโยบายท่องเที่ยวเมืองรอง ได้แก่ ประเภทกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

1.1.1 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล สัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดกิจกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุตามนโยบายท่องเที่ยวเมืองรอง ได้แก่ นักท่องเที่ยว ผู้สูงอายุ เจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ผู้จัดโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ ประเด็นการสัมภาษณ์ เทปบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ สมุดจดบันทึกการสัมภาษณ์ ปากกา กล้องถ่ายภาพ

1.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูล คณะผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis) โดยเริ่มจากการกำหนดประเด็นในการวิเคราะห์ข้อมูล การจัดแยกเนื้อหาสาระตามประเด็นที่กำหนดไว้ การสังเคราะห์ข้อมูลในแต่ละประเด็น

ขั้นตอนที่ 1.2 การศึกษาความต้องการการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุตามนโยบายท่องเที่ยวเมืองรอง ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้คือ

1.2.1 แหล่งข้อมูล ได้แก่ นักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่เป็นกลุ่มผู้สูงอายุ

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เพื่อสำรวจความต้องการการเสริมพลังอำนาจให้กับผู้สูงอายุเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุในจังหวัดสุโขทัย คือ แบบสอบถามมาตราประมาณค่า (Rating Scale) มีรายละเอียด 5 ตอน ดังนี้

1.2.2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.2.2.2 ข้อมูลการเดินทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่เมืองรอง

1.2.2.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุตามนโยบายท่องเที่ยวเมืองรอง

1.2.2.4 ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุตามนโยบายท่องเที่ยวเมืองรอง

โดยคณะผู้วิจัยมีวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อความต้องการการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุตามนโยบายท่องเที่ยวเมืองรอง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2) นำร่างแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อความต้องการการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุตามนโยบายท่องเที่ยวเมืองรอง เสนอที่ปรึกษาโครงการวิจัยเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหาและการใช้ภาษา

3) นำข้อเสนอแนะของที่ปรึกษาโครงการวิจัยมาปรับปรุง แก้ไขแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับเกี่ยวกับสภาพการดำเนินการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุตามนโยบายท่องเที่ยวเมืองรองในปัจจุบัน

4) นำร่างแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อความต้องการการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุตามนโยบายท่องเที่ยวเมืองรอง ให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ เกี่ยวกับด้านการวิจัย จำนวน 3 ท่าน ได้แก่

4.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา ศรีพันธ์ คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร

4.2 รองศาสตราจารย์ดร.เพ็ญศรี ศรีสวัสดิ์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตสุพรรณบุรี

4.3 ดร.มาโนชญ์ ชายครอง สถาบันวิทยาการประกอบการแห่งอโยธยา อาสาสมัคร(ด้านสังคม) มูลนิธิฮักเมืองน่าน.

ตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา และคำนวณหาดัชนีความสอดคล้อง พบว่าทุกข้อมากกว่า 0.50 จากนั้นนำไปทดลองใช้กับตัวแทนนักท่องเที่ยวที่มีลักษณะเหมือนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.80

1.2.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการสำรวจความคิดเห็นนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับความต้องการการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุตามนโยบายท่องเที่ยวเมืองรอง

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล คณะผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปจากคอมพิวเตอร์

1.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล คณะผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ดังนี้

1.2.5.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อมูลการเดินทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่เมืองรอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ (percentage)

1.2.5.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุตามนโยบายท่องเที่ยวเมืองรองวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean = \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation = S.D.)ของคะแนนความคิดเห็น

1.2.5.3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม วิเคราะห์ข้อมูลโดยคณะผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นจากข้อคำถามปลายเปิด จัดกลุ่มข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ (percentage)

1.2.6 เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ซึ่งได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มีค่าความคิดเห็นระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง มีค่าความคิดเห็นระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีค่าความคิดเห็นระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง มีค่าความคิดเห็นระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง มีค่าความคิดเห็นระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุตามนโยบายท่องเที่ยวเมืองรอง

ขั้นตอนที่ 2.1 การยกร่างรายละเอียดรูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุตามนโยบายท่องเที่ยวเมืองรองโดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1.1 คณะผู้วิจัยนำข้อมูลเรื่องรูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุตามนโยบายท่องเที่ยวเมืองรองที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 มายกร่างรายละเอียดรูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุตามนโยบายท่องเที่ยวเมืองรอง

ขั้นตอนที่ 2.2 ตรวจสอบรายละเอียดของร่างรูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุตามนโยบายท่องเที่ยวเมืองรอง โดยการศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 การตรวจสอบรายละเอียดของร่างรูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุตามนโยบายท่องเที่ยวเมืองรองคณะผู้วิจัยดำเนินการ ยกร่างรูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุตามนโยบายท่องเที่ยวเมืองรองจากนั้นคณะผู้วิจัยนำร่างรูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุตามนโยบายท่องเที่ยวเมืองรองเสนอผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้เชี่ยวชาญได้จากการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุตามนโยบายท่องเที่ยวเมืองรอง

2.2.2 คณะผู้วิจัยเลือกผู้เชี่ยวชาญเพื่อตอบแบบประเมินแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ รายละเอียดของรูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุตามนโยบายท่องเที่ยวเมืองรองซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้จากการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2.2.3 คณะผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปจากคอมพิวเตอร์

2.2.4 คณะผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย ($\text{Mean} = \bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation = S.D.) ของคะแนนความคิดเห็น

2.2.5 คณะผู้วิจัยเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ซึ่งได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มีค่าความคิดเห็นด้านความถูกต้องและเหมาะสมระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง มีค่าความคิดเห็นความถูกต้องและเหมาะสม ระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีค่าความคิดเห็นความถูกต้องและเหมาะสม ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง มีค่าความคิดเห็นความถูกต้องและเหมาะสม ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง มีค่าความคิดเห็นความถูกต้องและเหมาะสม ระดับน้อยที่สุด

2.2.7 ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้ประเมินความถูกต้องและเหมาะสม พร้อมทั้งร่างรูปแบบการพัฒนากองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุตามนโยบายท่องเที่ยวเมืองรองและประเมินความถูกต้องและเหมาะสมของร่างรูปแบบการพัฒนากองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุตามนโยบายท่องเที่ยวเมืองรอง

2.2.8 คณะผู้วิจัยปรับปรุงรูปแบบการพัฒนากองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุตามนโยบายท่องเที่ยวเมืองรองตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการพัฒนากองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุตามนโยบายท่องเที่ยวเมืองรอง (focus group)

จุดมุ่งหมายขั้นตอนนี้คือเพื่อประเมินว่าร่างรูปแบบการพัฒนากองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุตามนโยบายท่องเที่ยวเมืองรองตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ในประเด็นด้านความเป็นไปได้ของรูปแบบฯ ความเหมาะสมของรูปแบบ และการใช้ประโยชน์ โดยการจัดสนทนากลุ่มโดยคณะผู้วิจัยนำร่างรูปแบบการพัฒนากองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุตามนโยบายท่องเที่ยวเมืองรองที่ผ่านการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญในขั้นตอนที่ 2 ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ที่มีคุณสมบัติดังขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ